

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 332/2025-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Bauer s.r.o., Štúrova 19, Košice, proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica sp. zn. BB-3T/16/2019 zo 4. októbra 2024 a jeho postupu a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tost 55/2024 z 9. januára 2025 a jeho postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením a postupom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) o poriadkovej pokute uloženej sťažovateľovi. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť špecializovanému súdu na ďalšie konanie. Tiež požaduje finančné zadosťučinenie 10 000 eur. Okrem toho žiada, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení.

2. Sťažovateľ je advokát, ktorý ako obhajca podal na špecializovanom súde v prospech odsúdeného – svojho klienta 10. mája 2024 dovolanie elektronickými prostriedkami s kvalifikovaným elektronickým podpisom. Výzvou z 20. mája 2024 predseda senátu špecializovaného súdu vyzval

sťažovateľa ako obhajcu odsúdeného, aby predložil potrebný počet rovnopisov, resp. kópií dovolania, a to minimálne v počte 7 kusov. Súčasne predseda senátu sťažovateľa informoval, že dovolanie bolo podané v elektronickej forme, preto súd vyhotovil iba jeden exemplár, ktorý bol zažurnalizovaný do súdneho spisu. V zmysle usmernenia predsedu najvyššieho súdu sp. zn. Nts 25/2012 (ďalej len „usmernenie predsedu trestnoprávneho kolégia“) a ustanovenia § 379 Trestného poriadku vyhodnotil predseda senátu dovolanie ako neúplné, pretože neobsahovalo potrebný počet rovnopisov na to, aby mohol konať podľa § 376 Trestného poriadku. Sťažovateľ si výzvu v predmetnej lehote neprevzal, preto mu bola doručená prostredníctvom polície 21. júna 2024.

3. Sťažovateľ v odpovedi, ktorá bola špecializovanému súdu doručená 27. júna 2024 (ďalej len „1. odpoveď“), uviedol, že Trestný poriadok v § 62 ods. 1 výslovne umožňuje komunikovať so súdom elektronicke. To sa vzťahuje aj na podanie dovolania, ktoré podal elektronicke so zaručeným elektronickým podpisom, čo predstavuje rýchlejšiu, transparentnejšiu a bezpečnejšiu komunikáciu. Je preto povinnosťou súdov prejednať dovolanie jeho klienta, ktorého zastupuje v dovolacom konaní pro bono.

4. Špecializovaný súd urgenciou z 10. júla 2024 opätovne vyzval sťažovateľa na doručenie potrebného počtu rovnopisov dovolania pre účely zaslania dovolania stranám v konaní, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. Na splnenie tejto povinnosti súd určil sťažovateľovi lehotu piatich dní od doručenia urgencie. Aj keď Trestný poriadok umožňuje komunikáciu elektronickými prostriedkami, to sa však nevzťahuje na postup podľa § 376 Trestného poriadku, kedy má súd podľa uvedeného ustanovenia povinnosť doručiť rovnopis. Nie je možné dôjsť k záveru, že súd si je povinný vytvárať potrebný počet rovnopisov či kópií podania, ktorého nie je pôvodcom. Súd skonštatoval, že zo strany obhajcu z dôvodu nedoručenia potrebného počtu rovnopisov dovolania došlo k nevyhoveniu výzve súdu, preto poučil strany v konaní o možnosti uložiť poriadkovú pokutu v zmysle § 70 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Výzva bola doručená odsúdenému 15. júla 2024. Sťažovateľ si výzvu v odbernej lehote neprevzal, preto mu bola doručená prostredníctvom polície 28. augusta 2024.

5. Sťažovateľ reagoval na urgenciu súdu podaním z 5. septembra 2024 (ďalej len „2. odpoveď“) v ktorom uviedol, že špecializovaný súd ako súd prvého stupňa môže podané dovolanie zaslať elektronicke, pretože každý z dotknutých subjektov má zriadenú elektronickú schránku. Aj keď ustanovenie § 376 Trestného poriadku používa výraz „*rovnopis*“, súd ho úmyselne vykladá zužujúco. Súdym dokonca vyrubujú advokátom poplatok za spracovanie podania a jeho príloh v listinnej podobe. Preto je principiálne presvedčený, že zo zákona nie je povinný súdu doručiť požadované písomnosti v listinnej podobe. Ide o neexistujúcu povinnosť, ktorá mu bráni v jej vymožitelnosti. Preto je nenáležité, šikanózne a urážlivé, ak sa mu súd vyhráza poriadkovou pokutou, aby od neho vymohol to, čo mu zákon neukladá.

6. Napadnutým uznesením špecializovaného súdu zo 4. októbra 2024 bola sťažovateľovi uložená poriadková pokuta 1 000 eur. Špecializovaný súd v jeho odôvodnení uviedol, že rovnopisom písomnosti nie je výstup zo zaručenej konverzie vykonanej podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov. Zaručená konverzia je osobitný inštitút, ktorého účelom nie je vytváranie rovnopisov z prvopisov, ale spôsob transformácie

dokumentu z elektronickej do listinnej podoby a naopak pri zachovaní jeho právnych účinkov. Preto nie je výstup zo zaručenej konverzie subsumovaný pod pojem rovnopis písomnosti. Z ustanovenia § 376 Trestného poriadku vyplýva, že pri vybavovaní dovolacej agendy je súd povinný doručiť stranám v konaní, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, rovnopis dovolania. Ak tieto obhajca nedoručí v potrebnom počte, je možné podanie považovať za neúplné a súd následne postupuje v zmysle § 379 Trestného poriadku tak, že vyzve osobu oprávnenú podať dovolanie alebo obhajcu obvineného, aby tieto nedostatky odstránil s tým, že predseda senátu určí primeranú lehotu na ich odstránenie. Prvostupňový súd zároveň postupuje v zmysle usmernenia predsedu trestnoprávneho kolégia. Sťažovateľ ako advokát a aj odsúdený boli súdom opakovane vyzývaní a aj oboznámení s argumentmi súdu a zákonnými ustanoveniami, na základe ktorých súd požadoval potrebný počet rovnopisov dovolania. Obhajca opakovane ignoroval výzvy a vysvetlenia súdu, niekedy až arogantnou a nevyberanou argumentáciou. Preto konanie sťažovateľa ako osoby znalej práva spojené s nerešpektovaním opakovanej výzvy súdu na predloženie potrebného počtu rovnopisov potrebných na to, aby si súd mohol splniť zákonom uloženú povinnosť, nebolo možné prehliadnúť alebo uložiť iba symbolickú poriadkovú pokutu.

7. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, pretože ho považoval za svojvoľné, nesprávne a arbitrárne. Zároveň je výška uloženej pokuty neodôvodnená a diskriminačná. Namietal, že predseda senátu špecializovaného súdu v rámci dovolacieho konania plní iba administratívnu funkciu, preto nemohol vo veci konať. Vo výroku uznesenia absentuje skutok obhajcu, za ktorý bola uložená poriadková pokuta, preto je napadnuté uznesenie v celom rozsahu nezákonným právnym aktom. Zároveň je zjavným prejavom zastrašovania obhajcu a zneužitím postavenia a právomoci sudcu voči procesnej strane a prejavom zaujatého postoja predsedu senátu k jeho osobe. Výška poriadkovej pokuty je nenáležité prísna a absencia úvahy o výške uloženej poriadkovej pokuty má za následok, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné a arbitrárne.

8. O sťažnosti rozhodol najvyšší súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením, ktorým sťažnosť zamietol. Konštatoval, že zmyslom a účelom sankčného opatrenia v podobe poriadkovej pokuty je vytvorenie účinného mechanizmu slúžiaceho na vynútenie a upevnenie autority súdu, ktorého úlohou je zabezpečiť dôstojný a nerušený priebeh trestného konania. Zásada trestného procesu podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku vyjadruje požiadavku nielen spravodlivého prejednávania veci nezávislým a nestranným súdom, ale aj jej prejednávania v primeranej lehote. Tomu zodpovedá aj ustanovenie § 376 Trestného poriadku, keď zveruje doručenie rovnopisu dovolania ostatným stranám do rúk predsedu senátu súdu prvého stupňa, ktorý súčasne môže sankcionovať prípady rôznych obštrukcií a narušenia plynulosti dovolacieho konania zo strany zúčastnených strán a iných subjektov uložením poriadkovej pokuty. Výzvy predsedu senátu smerovali k sťažovateľovi ako obhajcovi, teda k práva znalej osobe, ktorý túto povinnosť nielenže nesplnil, ale reagoval na ne obsiahlymi podaniami, ktoré už presiahli rámec štandardnej komunikácie. Predseda senátu špecializovaného súdu vo výzvach detailne aj s odkazom na príslušné zákonné ustanovenia vysvetlil obhajcovi jeho povinnosti v rámci dovolacieho konania a tiež ho poučil o prípadných následkoch nesplnenia si jeho povinnosti, teda v prípade nevyhovenia opakovanej výzve. O zodpovednom plnení obhajoby nesvedčí ani to, že sťažovateľ si výzvy špecializovaného súdu riadne neprevzal a museli mu byť doručované prostredníctvom polície. Tieto obštrukcie, ako aj spôsob, ako reagoval na urgenciu, zo strany špecializovaného súdu našli svoj odraz vo výške uloženej poriadkovej pokuty.

II. Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ namieta, že z napadnutých rozhodnutí nie je zrejmé, z ktorých ustanovení Trestného poriadku či inej právnej normy mu vyplýva povinnosť vyhotoviť a predložiť rovnopisy dovolania. Najvyšší súd sa touto otázkou nezaoberal a zaujal k nej iba simplexné vyjadrenie o povinnosti splniť účel Trestného poriadku, ako aj odkazom na základné zásady trestného konania. Napadnuté rozhodnutia vníma ako spôsob, ako ho prinútiť k splneniu povinnosti, ktorú mu zákon neukladá. Vzhľadom na priemernú dĺžku dovolacích konaní je podľa sťažovateľa odkaz najvyššieho súdu na ustanovenie § 2 ods. 7 Trestného poriadku a dôraz na povinnosť zabezpečiť prejednanie veci bez zbytočných odkladov zarážajúci. Podľa sťažovateľa z napadnutých rozhodnutí nie je zrejmé, ako porušovatelia dospeli k výške poriadkovej pokuty. Špecializovaný súd a aj najvyšší súd si podľa neho mohli vyhotoviť rovnopisy a náklady na ich vyhotovenie nechať znášať sťažovateľa. Podľa sťažovateľa ani vyjadrenia predsedu senátu špecializovaného súdu v urgencii z 10. júla 2024 nesvedčia o zdvorilej komunikácii. Sťažovateľ namieta výklad aplikovaných právnych noriem (§ 62 ods. 1, § 70 ods. 1, § 376 a § 379 ods. 1 Trestného poriadku), ktorý je podľa neho ústavne neudržateľný, arbitrárny a zjavne neodôvodnený. Napadnuté rozhodnutia nedávajú jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky.

10. Vzhľadom na dôvody ústavnej sťažnosti, ako aj v záujme zamedzenia ďalších zásahov do svojich práv sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí. Poukazuje na to, že ho predseda senátu špecializovaného súdu výzvou zo 7. februára 2025 vyzval na zaplatenie uloženej poriadkovej pokuty.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. V časti proti namietanému uzneseniu špecializovaného súdu mal sťažovateľ právo podať sťažnosť ako opravný prostriedok. Tento právny prostriedok sťažovateľ aj využil a sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného súdu podal. O sťažnosti rozhodol najvyšší súd Trestným poriadkom predpokladaným spôsobom. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného súdu a tým o ochrane základných práv a slobôd podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k tomuto uzneseniu. Preto bola ústavná sťažnosť vo vzťahu k uzneseniu špecializovaného súdu o poriadkovej pokute a jeho postupu odmietnutá pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

12. Vo vzťahu k medziam zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že mu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným, resp. nadriadeným súdom. Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Povinnosť chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni patrí teda predovšetkým všeobecným súdom. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu alebo práva

na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím všeobecného súdu, sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä z toho hľadiska, či závery všeobecných súdov vyjadrené v napadnutom rozhodnutí sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné a s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd, resp. či výrok rozhodnutia je v súlade s priebehom konania (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). V súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti bolo zohľadnené aj uznesenie špecializovaného súdu, ktoré s napadnutým uznesením najvyššieho súdu tvorí z hľadiska predmetu ochrany jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

13. Uloženie poriadkovej pokuty sťažovateľovi bolo reakciou predsedu senátu špecializovaného súdu na to, že sťažovateľ nevyhovel výzve a ani urgencii z 10. júla 2024 na doručenie potrebného počtu rovnopisov dovolania. Predseda špecializovaného súdu sťažovateľa vyzval na predloženie rovnopisov dovolania, pretože ich nedoručenie zo strany sťažovateľa, ktorý podal v mene odsúdeného dovolanie, spôsobilo prekážku, ktorá mu bránila splniť povinnosť vyplývajúcu z § 376 Trestného poriadku doručiť rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. V prejednávanom prípade prichádzalo do úvahy doručenie dovolania prokurátorovi, poškodenému a prípadne zúčastnenej osobe. To vyhodnotil predseda senátu špecializovaného súdu tak, že podané dovolanie nie je úplné, pričom dispozícia právnej normy v § 379 ods. 1 Trestného poriadku jasne určuje, že v takomto prípade predseda senátu vyzve osobu oprávnenú podať dovolanie, v danom prípade sťažovateľa, na odstránenie zistených nedostatkov. Navyše, odkaz na primerané použitie § 311 ods. 3 Trestného poriadku umožňuje sankcionovať nesplnenie tejto povinnosti aj poriadkovou pokutou.

14. Nemožno sa stotožniť s tvrdením sťažovateľa, že od neho súdy svojvoľne vyžadovali splnenie povinnosti, ktorú podľa právneho poriadku nemá. Požiadavka sťažovateľa, aby špecializovaný súd podané dovolanie doručoval všetkým dotknutým stranám elektronicky, nemá reálny právny základ. Doručovanie písomnosti poškodenému, zúčastnenej osobe a ich splnomocnencom elektronickými prostriedkami ustanovenie § 65 ods. 8 Trestného poriadku upravuje iba ako možnosť. Navyše, podľa § 66a Trestného poriadku sa na doručovanie v trestnom konaní nevzťahuje osobitný predpis o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci, teda zákon o e-Governmente. Preto ak predseda senátu vyzval sťažovateľa ako obhajcu odsúdeného na doručenie potrebného počtu rovnopisov dovolania, mal sťažovateľ tejto jasne formulovanej a aj odôvodnenej povinnosti vyhovieť. V tejto súvislosti je vhodné uviesť to, že advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov rozumie aj to, že koná svedomito a primeraným spôsobom. Tomu nezodpovedá to, že sťažovateľ nevyhovel jasne formulovanej výzve špecializovaného súdu a ani zvolený spôsob komunikácie so špecializovaným súdom vyjadrený v jeho 1. a 2. odpovedi na výzvy predsedu senátu.

15. Najvyšší súd v napadnutom uznesení vychádzal z ustanovenia § 376 Trestného poriadku (ktoré zjavne chybné označil ako neexistujúci „§ 376 ods. 1 a ods. 11“, pozn.). Podľa neho predseda senátu súdu prvého stupňa, ktorý zabezpečuje doručenie rovnopisu dovolania ostatným stranám, môže sankcionovať prípadné obštrukcie plynulosti tejto fázy dovolacieho zo strany zúčastnených strán či iných subjektov uložením pokuty. Uvedená úvaha nie je prejavom svojvoľného výkladu

ustanovenia Trestného poriadku. Namietané uznesenie najvyššieho súdu jasne reaguje aj na námietky sťažovateľa o výške uloženej poriadkovej pokuty, pričom jeho závery k tejto námietke nie sú prejavom svojvôle. Záver najvyššieho súdu, že konanie sťažovateľa, ktorý nielenže nesplnil povinnosť uloženú predsedom špecializovaného súdu, ale na opakovanú výzvu v podobe urgencie reagoval nevhodnými vyjadreniami a navyše si tieto výzvy ani riadne neprevzal, bolo obštrukčným konaním, nie je arbitrárny exces. Preto právny záver najvyššieho súdu, že predseda senátu špecializovaného súdu uložil poriadkovú pokutu po splnení zákonných podmienok, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nemožno dospieť ani k záveru o možnom porušení základného práva vlastniť majetok či práva na pokojné užívanie majetku, tak ako to namieta sťažovateľ. Vo vzťahu k namietanému porušeniu ustanovenia čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy je potrebné uviesť, že ide o základné ustanovenia ústavy, nie o základné práva a slobody. Ústavná sťažnosť je preto v tejto časti zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu